

ПАН'ЄВРОПЕЇЗМ

Пан'європеїзм – політ.-прав. доктрина інтеграції європ. країн на федеративних засадах, яка виникла після першої світової війни (сформульована Р. Куденхове-Калергі (Австрія) в книзі «Пан-Європа» (1923 р.)). В умовах загрози другої світової війни ідея **П.** була знята з повістки денної, але після 1945 р. знову набула актуальності. Крокami до формування своєрідних «Сполучених Штатів Європи» стало створення Ради Європи (1949 р.) та Європейського Союзу (1992 р.).

Сьогодні **П.** – це культурний і політ. рух, спрямований на подальшу інтеграцію європ. народів на базі спільних інтересів та історично сформованих цінностей. Його можна поставити в один ряд з такими «паннаціоналізмами» (Е. Сміт), як панарабізм, пантюркізм, пангерманізм, панславізм тощо, беручи до уваги, що **П.** є абстракцією другого рівня, виявляючи спільне в локальних паннаціоналізмах європ. континенту.

У осмисленні **П.** спостерігається два трактування Європи: *історико-культурний* (Європа як історико-культурна спільність) і *політичний* – Європа як політ.-прав. єдність народів і держав – міжнародна організація, конфедерація чи федерація. **П.** може бути теоретично обґрунтований на концептуальних засадах соціетального підходу – методологічного принципу аналізу явищ і процесів в єдності соціально-політичних і культурних чинників на макрорівні суспільного буття.

Для з'ясування сутнісних рис **П.** доцільно використати також поняття європ. (загальноєвроп.) цивілізація, адже сучасне трактування цивілізації поєднує спільні культурно-духовні та політ. засади життєдіяльності народів і держав. У культурі європ. народів, в тому числі й населення Східної Європи, до якої належить Україна, не можна не бачити спільні соціокультурні ознаки та їхню політ. консолідацію в умовах міжцивілізаційного протистояння.

Рудакевич О. М. Пан'європеїзм / О. М. Рудакевич // Новітня політична лексика (неологізми, оказіоналізми та інші новотвори) / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хоми. – Львів: «Новий світ – 2000», 2015. – С. 277.